

'Etnoraid'. Intensivt og kollektivt feltarbejde og videnskabelse på store hold

Hvem skriver: Tine Damsholt (prof. mso) og Marie Sandberg (lektor), Europæisk etnologi, Saxo-instituttet

Fag, kursus, anden sammenhæng, studietrin, ECTS og antal studerende: Etnoraid er en aktivitet på store hold eller en fælles aktivitet på tværs af årgange uden for kursus. Det kollektive feltarbejde – et Etnoraid er en kort, kvalitativ undersøgelse, hvor et større hold af etnografer på én gang interviewer og observerer mennesker i deres eget miljø, dvs. *in situ*.

Motivation for aktiviteten: Et intensivt kollektivt feltarbejde genererer på kort tid et relativt stort og bredt materiale. Man er mange steder på én gang, dækker flere versioner af, vinkler og perspektiver på samme fænomen. Det øver teamwork, samarbejde og integration på tværs af årgange og niveauer.

Centrale læringsmål med fokus på hvilken måde aktiviteten er forskningsbaseret:

Aktiviteten øver studerende i kvalitative feltmetoder i en tryk og faglig ledet sammenhæng, hvor de bidrager med empirisk materiale til et større forskningsprojekt. De studerende oplever, at de kan bidrage til forskningen uden selv at formulere problemstilling og forskningsspørgsmål eller indgå i alle forskningsfaser. De kan indgå i en form for mesterlære i udvalgte dele sammen med ældre studerende og forskere. Etnoraid egner sig godt til afdækning af et felt eller afprøvning af teser, men man skal vide hvad man vil have belyst. Det egner sig ikke til den fase i et forskningsprojekt, hvor man leder efter problemstillinger, indgange etc.

Beskrivelse af aktiviteten: Etnoraid er et eksperimentelt feltarbejdsdesign; i stedet for at én etnograf laver et langt feltarbejde laver mange studerende feltarbejde på samme dag og samme sted. Vi har gennemført fire etnoraid med etnologistuderende på tværs af årgange, enten som frivillig aktivitet eller som del af introduktionsforløb for første-års studerende. Varigheden har været fra 2 til 4 timer inkl. briefing og debriefing. Adgangen til felten har været sikret i forvejen. De studerende har udført korte interviews af 2 - 15 minutters varighed efter en uddelt spørgeguide med billeder at spørge ud fra for hurtigt at tune informanter ind på emne (og inspireret af *design games*). Vores etnoraid undersøgte studerendes opfattelser af forskningsbaseret undervisning gennem interviews. Dertil kom observationer af al aktivitet i et vilkårligt valgt tidsrum, der giver et tværsnit af undervisningspraksis samt brug af lokaler og materielle rammer. Til observationerne var der også udarbejdet guides med fokus på interaktion, materialitet (som medkonstituerende for læring og campusliv), soundscape, koreografier, møder, udvekslinger etc. Interviews blev optaget på smartphones og der blev lavet foto- og video-dokumentation samt taget noter og lavet skitser. Efter en fælles introduktion ved undervisere/forskere fungerede erfarne studerende som instruktører for de yngre, hvilket gav en gensidigt positiv læringsproces. De erfarne studerende medvirkede til at "oversætte" forskningens problemstillinger til de studerendes perspektiv og var samtidig med til at det skarpe skel mellem forskere og studerende blev udvisket. Forskere og studerende

udgjorde snarere et fællesskab af med-forskere fordelt i et kontinuum af mere eller mindre erfarne etnografer. Forskningsprojektet finansierede mad og drikke undervejs. Det udgjorde et vigtigt element, der understregede det socialt-faglige ved etnoraids-arrangementet. Tre kandidat-hold i etnologisk kulturanalyse arbejdede derefter med dele af det indsamlede materiale og afprøvede en flæthed af teoretiske ressourcers analytiske implikationer. At gennemtrawle interviews og observationer på kryds og tværs har givet indsigt i analytiske muligheder og begrænsninger, i observationer og interviews som altid-allerede værende som analyser, der udviser for-forståelser, kategorier og taget-forgivet-heder hos observatørerne (som bl.a. er dem selv). Tilsammen er idealet om studerende som med-producenter af indsigter, iagttagelser, nye vinkler og analytiske muligheder således virkeliggjort. De analytiske indsigter og eksperimenter har født ind i det videre arbejde i forskningsprojektet, der ved en række opsamlingsseminarer har givet feedback på resultater og metoder til alle etnoraids-deltagere, med fremhævelse af det forskningsprojektet vil arbejde videre med, så at læring og indsigter deles med deltagere.

Samspil mellem undervisningen og eksamen: For de tre kandidat-hold, der har arbejdet analytisk med etnoraids-materialet har der været portefølje-eksamen, som har fungeret som en måde at "vende vrangen" ud på læringskurven. Målet for de involverede kurser var, at gøre de studerende mere fortrolige med forskningsprocessens forskellige dele og faser, med fokus på den analytiske del af processen fra kodning til analyse til indsigter og resultater. Den eksperimentelle tilgang og den løbende refleksion som det centrale kriterium ved eksaminationen har fungeret godt med portefølje-formatet.

Udbyttet af aktiviteten for de studerende: Etnoraids er blevet positivt evalueret som værende integrerende på tværs af årgange, gode for studiemiljøet, hyggelige idet de integrerer det faglige og sociale, organiserer mesterlære med ældre studerende, giver indblik i forskningens maskinrum, erfaringer med feltarbejde i en tryk ramme, samt oplevelsen af at være en del af en fagidentitet. Endelig fremhæver mange studerende at det allerede på første år er motiverende at bidrage til forskningen, og at aktiviteten leder til noget "*der skal bruges til noget*". Arrangementet synliggør at de studerende faktisk bidrager til forskning. Det skal dog fremhæves at etnoraids ikke har været direkte ECTS-givende, hvilket betyder, at ikke alle studerende kan se en relevans eller føler sig motiveret til at deltage i etnoraids.

Udbyttet i forskningsøjemed: Etnoraids og de efterfølgende analysekurser har tydeliggjort de studerende som mulige medproducenter af materiale og analytiske muligheder. Fra undervisningside har det været engagerende at lære og skabe nye indsigter sammen med studerende. Vi har været positivt overraskede over hvor meget ikke mindst de små og korte, men gennem billedmaterialet fokuserede og sammenlignelige interviews har givet. Etnoraids er en velegnet event metode, der kan gøre studerende og undervisning til en integreret del af vidensproduktionen. Ligeledes har de studerendes analytiske eksperimenter og arbejde med det indsamlede materiale givet input til det videre arbejde i forskningsprojektet.

Styrker og svagheder ved aktiviteten: Erfaringerne understreger at læring er "doing", som sker gennem praksis, at originalitet er relativ, at forsker-subjektet er distribueret, at der ikke er skarpt skel, men kontinuitet mellem studerende og forskere, der ideelt "deler uvidenhed" idet ingen ved alt (jf. Chang, 2005). Involvering af studerende vil også være velegnet til outreach, deltagelse i samfundsdebatter og problematiseringer på en mere inddragende måde.

Etnoraids svagheder er, at mange involverede kan give et uensartet og for stort materiale, som ingen kan overskue. De er ressourcekrævende hvad angår organisation og dokumentation af indsamlet materiale. Til det kollektive feltarbejde knytter sig således spørgsmål om, hvordan gode standarder og etik sikres. Etnoraids passer bedst til empirisk drevet forskning versus teori- eller forskningsdebatdrevne undersøgelser. Etnoraids skal være velforberedte og fokuserede, så de ikke forveksles med journalistiske "voxpop" interviews, hvor folk adspørges tilfældigt på gaden. Forskerrollen ændres til at facilitere andres aktivitet. I de tilfælde, hvor etnoraids knyttes sammen med eksamensafklæggelse, kan den ideelle "delte uvidenhed" være en udfordring, idet der er en fare for, at undervisers magt (som eksamensbedømmer) usynliggøres frem for at være transparent.

Yderligere oplysninger: For indsigter, der bl.a. er genereret på baggrund af etnoraids-materialet se kapitel 1 og 2 i antologien *Videnskabelse på universitetet. Veje til integration af forskning og undervisning* redigeret af Damsholt, Jensen & Rump. Frederiksberg. Samfundslitteratur (udkommer 2018).

Nøgleord: eksperimentel undervisning, socialt-fagligt, kollektivt feltarbejde.

Chang, H. (2005). Turning an undergraduate class into a professional research community. *Teaching in Higher Education*, 10(3), 387-394. doi: 10.1080/13562510500122339